

raadsvoorstel

portefeuillehouder N. Jonker
opgesteld door Gert-Jan Pieterse / 158
kenmerk/datum 19 oktober 2009
vergaderdatum raad 17 december 2009
jaar/nummer 2009-0126

onderwerp Uitvoeringsprogramma Regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP)

Het college van burgemeester & wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

1. Het Uitvoeringsprogramma Regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) vast te stellen, waardoor de verkregen subsidie wordt veiliggesteld.
2. Voor de uitwerking van het LOP (periode 2010 – 2013) een exploitatie budget van € 120.000,- beschikbaar te stellen. Dit budget van € 120.000,- wordt over meerdere jaren benut.
3. De kosten ten laste te brengen van het geprognosticeerde begrotingsresultaat 2009.
4. De begroting 2009 en overeenkomstig het besluit te wijzigen door het vaststellen van de 31e begrotingswijziging 2009.
5. Het college op te dragen zo veel mogelijk subsidies te verwerven ter realisatie van het LOP en het budget zo beperkt mogelijk aan te spreken.
6. Met betrekking de aanwending van het budget van € 120.000,- een of meer (deel)plannen voor te leggen aan de raad.

burgemeester en wethouders van Nieuwkoop

mr. G.G.G. Slooters
secretaris

F. Buijserd
burgemeester

Toelichting

Inleiding

De raad heeft in zijn vergadering van 25 juni 2009 het Visiedeel van het Regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) vastgesteld. Het Uitvoeringsdeel van het LOP is nu gereed voor besluitvorming door de raad. Met het vaststellen van het Uitvoeringsdeel is het Regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan gereed en kan met de daadwerkelijke uitvoering worden begonnen. Dit raadsvoorstel gaat over het Uitvoeringsdeel van het LOP.

Het Landschaps Ontwikkelings Plan is een deeltwerking van de Structuurvisie die op 16 juli 2009 door de raad is vastgesteld.

Beoogd effect

Het vaststellen van een Uitvoeringsprogramma LOP waardoor er daadwerkelijk een verbetering van de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit kan optreden in het landschap van de Rijn- en Veenstreek.

Argumenten:

1.1 Algemeen

Er bestaat in toenemende mate aandacht voor het landschap. Verrommeling, versnippering, landschappelijke inpassing en versterking van de karakteristieke landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten zijn veel gehoorde kreten. De druk op het Groene Hart, waar veel activiteiten om ruimte vragen, is groot en dat vraagt om een duidelijke visie.

De vier gemeenten binnen het Rijnstreekberaad hebben gezamenlijk een regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan opgesteld. Een beleidskader voor het behoud van bestaande landschappelijke kwaliteiten. Samengevat komt die neer op: ***“wees zuinig op de karakteristieke landschappen en waarborg de kwaliteit ervan voor de toekomst”***.

Het LOP bestaat uit drie delen:

1. inventarisatie en analyse;
2. het visie deel met kaart;
3. het uitvoeringsprogramma met kaart.

Het LOP -Visiedeel- is door de raad vastgesteld op 25 juni 2009.

Het LOP -Uitvoeringsprogramma wordt op 17 december aan de raad voorgelegd.

Het hebben van een regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan heeft vele voordelen:

- er ontstaat een regionaal plan dat robuuster is dan van individuele gemeenten afzonderlijk en dat bovendien onderling op elkaar is afgestemd;
- betere kansen om in aanmerking te komen voor Europese-, rijks-, of provinciale subsidie;
- goede ruimtelijke en bestuurlijke afstemming;

- verhoogde effectiviteit;
- stimulerende werking naar de overige gebiedspartijen;
- gemeentegrens overschrijdende routes en zichtlijnen zowel over water als over land;
- een regionaal LOP beslaat een belangrijk deel van het Groene Hart zodat de positieve effecten grootschaliger zichtbaar gemaakt kunnen worden.

2.1 De doelstellingen van het Landschaps Ontwikkelings Plan:

- behouden en versterken van het karakteristieke veenweidelandschap en rekening houden met de eisen die de agrarische sector stelt om duurzaam te kunnen blijven functioneren;
- ontwikkelen kwalitatief aantrekkelijk en samenhangend buitengebied als leefomgeving, met een betere inrichting van de overgangszone tussen dorp en buitengebied;
- ontwikkelen van recreatieve voorzieningen en verbindingen in samenhang met de agrarische en natuurfuncties;
- behouden en versterken van een duurzame water- en ecologische structuur in samenhang met landschapswaarden.

3.1 Structuurvisie en LOP

In de Structuurvisie Nieuwkoop 2040 die op 16 juli 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld, is een visie neergelegd hoe de gemeente Nieuwkoop zich kan ontwikkelen. Hierbij wordt aandacht besteed al tal van terreinen en invalshoeken.

In aparte beleidsnota's wordt de daadwerkelijke uitwerking van de Structuurvisie nader vorm gegeven.

Het Landschaps Ontwikkelings Plan -LOP- is zo'n deeluitwerkingsplan en kan zonder problemen de toets van de subtitels "ondernemend, groen en duurzaam" van de Structuurvisie doorstaan.

Het LOP ondersteunt de uitgangspunten van de Structuurvisie waardoor er een breed en afgestemd beleidsterrein ontstaat hetgeen als een meerwaarde kan worden gezien. Er is dus geen sprake van twee visies naast elkaar.

4.1 Uitvoeringsprogramma *-hoe brengen we de visie tot uitvoering-*

Het Uitvoeringsprogramma bevat de projecten waarmee de visie gerealiseerd moet worden. Het programma maakt een onderscheid tussen projecten die vooral de instrumenten voor uitvoering betreffen en projecten die daadwerkelijk in het landschap ingrijpen. Steeds is het doel om de landschappelijke kwaliteit te verbeteren tegelijk met verantwoord (mede)gebruik van het landelijk gebied.

Evenals het Visiedeel, is het Uitvoeringsprogramma in regionaal verband tot stand gekomen. De gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Rijnwoude en Nieuwkoop hebben binnen het Rijnstreekberaad samengewerkt bij het opstellen van het Uitvoeringsprogramma. Brons en Partners, Landschapsarchitecten bv uit Culemborg hebben het Uitvoeringsprogramma opgesteld. Deze regionale aanpak vormt ook voor het Uitvoeringsprogramma een meerwaarde om de visie daadwerkelijk uit te voeren en

daarbij de gewenste samenhang van landschapsstructuren over de gemeentegrenzen te waarborgen.

De inbreng van bestuurders, maatschappelijke organisaties, inwoners en belanghebbenden was groot en veel ervan is verwerkt in het Uitvoeringsprogramma van het LOP. Dit is een belangrijk aspect omdat bij de realisatie van projecten uit het Uitvoeringsprogramma de medewerkingen en het vertrouwen van bewoners en ondernemers in het buitengebied onontbeerlijk is.

Het Uitvoeringsprogramma waarborgt dat er daadwerkelijk een verbetering van de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit optreedt in het landschap van de Rijn- en Veenstreek. Met het Uitvoeringsprogramma wordt een prestatieverplichting aangegaan voor een periode van 10 jaar tot 2020.

Het Uitvoeringsprogramma blijft een dynamisch document om in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Dat betekent ook dat projecten naar voren kunnen worden gehaald als dat noodzakelijk of wenselijk is.

Het Uitvoeringsprogramma is afgestemd op de Structuurvisie en houdt rekening met deelvisies die uit de Structuurvisie voortkomen zoals de nota Recreatie en Toerisme en het Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan.

Het Uitvoeringsprogramma bestaat uit 2 delen:

- deel 1, de periode 2010 – 2013 : beleidsprojecten, topprojecten, educatie en promotie;
- deel 2, de periode 2014 – 2020 : landschap, natuur, cultuurhistorie, recreatie en water.

De Stuurgroep, bestaande uit de portefeuillehouders van de vier deelnemende gemeenten, heeft op 30 september 2009 ingestemd met het Uitvoeringsprogramma en de financiering ervan.

Op 14 oktober 2009 is er een informatiebijeenkomst georganiseerd voor raads- en commissieleden van de gemeenten.

Twee belangrijke punten verdienen een nadere toelichting:

1. de landschapscoördinator;
2. toelichting bij het financieel overzicht projecten deel 1.

5.1 Landschapscoördinator

Voor de continuïteit van de uitvoering van de diverse projecten uit het Uitvoeringsprogramma is de inzet van een landschapscoördinator van groot belang. Ervaring in andere regio's heeft dat bevestigd. De aanstelling van een landschapscoördinator is daarom ondergebracht bij de Topprojecten van het LOP.

De regionale landschapscoördinator:

- bundelt alle kennis over de Rijn- en Veenstreek en houdt de samenhang en kansen tussen de diverse projecten in het oog;

- stimuleert particulieren en agrarische ondernemers te participeren in landschapsontwikkeling en landschapsbeheer;
- zorgt voor draagvlak, geeft voorlichting over aanleg, beheer en subsidiemogelijkheden;
- is de brug tussen publieke en private partijen en tussen overheden onderling.

Voor het goed functioneren van een landschapscoördinator zijn de volgende zaken van belang:

1. een eigen uitvoeringsbudget;
2. bestuurlijke dekking;
3. ambtelijke betrokkenheid;
4. blijvende betrokkenheid van maatschappelijke organisaties.

Er zijn verschillende mogelijkheden om de functie van de landschapscoördinator te realiseren:

- gemeenten nemen de functionaris zelf in dienst;
- functionaris elders neemt regio Rijn- en Veenstreek erbij;
- Landschapsbeheer Zuid-Holland faciliteert de regio;
- coördinator wordt ondergebracht bij een samenwerkingsverband.

Over wat voor de regio Rijn- en Veenstreek een goede optie is, wordt nog nagedacht.

De kosten voor de regionale landschapscoördinator kunnen voor 2010 ten laste worden gebracht van de begroting van het Rijnstreekberaad. Voor de jaren daarna dient nog dekking te worden gevonden.

6.1 Toelichting financieel overzicht

De totale kosten voor Nieuwkoop voor de uitvoering van projecten voor de periode 2010 tot en met 2013 bedragen € 120.000,--. Dit is € 30.000,-- per jaar. Dit is exclusief de kosten voor de landschapscoördinator.

De kosten voor de landschapscoördinator zijn voor 2010 in de begroting opgenomen van het Rijnstreekberaad. Voor de jaren daarna dient nog dekking te worden gevonden. In het eerste kwartaal 2010 zal hier meer duidelijkheid over komen. Hierbij dient ook rekening gehouden te worden met de fusie van het Rijnstreekberaad.

Ten tijde van het opstellen van de Perspectiefnota 2010-2013 was de omvang van de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het LOP nog niet bekend. Zowel in de Perspectiefnota 2009-2012 als 2010-2013 is van de veronderstelling uitgegaan dat de kosten onderdeel uitmaken van de Structuurvisie.

Nu de uitvoering ter hand wordt genomen, dient dit te worden losgekoppeld van de Structuurvisie. Het structurele budget voor de Structuurvisie ad € 48.500,-- vanaf de begroting 2010 is niet toereikend om de kosten van het uitvoeringsplan te bekostigen.

Omdat er geen andere budgetten beschikbaar zijn, wordt voorgesteld de lasten voor het uitvoeringsplan LOP ad € 120.000,- ten laste te brengen van de post geprognostiseerde begrotingsresultaat 2009.

De uitvoeringskosten verschillen per gemeente. Dit heeft te maken met de wensen die elke gemeente heeft met betrekking tot het Landschaps Ontwikkelings Plan en de ruimtelijke inrichting, die bij elke gemeente anders is.

De ambities die zijn neergelegd in de Structuurvisie Nieuwkoop zijn hoog. Dit vertaalt zich ook in het Uitvoeringsprogramma van het LOP.

De kosten voor algemene projecten die door alle vier de gemeenten worden uitgevoerd worden daarom gedeeld door vier.

De kosten voor specifieke projecten die alleen voor met name genoemde gemeenten worden uitgevoerd, komen ten lasten van die gemeente(n).

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft op verzoek van het Rijnstreekberaad een subsidie verleend voor het opstellen van een regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan van maximaal € 154.898,73.

Elk van de deelnemende Rijnstreekgemeenten heeft aanvullend op deze subsidie nog € 9.750,- beschikbaar gesteld voor de realisatie van het LOP.

Subsidie wordt niet eerder uitgekeerd nadat de raden van alle deelnemende gemeenten zowel het Visiedeel als het Uitvoeringsprogramma hebben vastgesteld.

Het totale project voor het opstellen van een Landschaps Ontwikkelings Plan is binnen het beschikbare budget gebleven en geheel volgens planning uitgevoerd.

7.1 Het LOP-Uitvoeringsprogramma en Nieuwkoop

Hoewel het een regionaal Uitvoeringsprogramma LOP is, wordt specifiek voor Nieuwkoop onder meer aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

Met nadruk wordt erop gewezen dat wijzigingen en aanpassing altijd mogelijk zijn door veranderende omstandigheden, regelgeving of voortschrijdend inzicht.

- versterking natuurwaarden Nieuwkoopse-, en Langeraarsche plassen;
- verbeteren toegankelijkheid oevers van watergangen en plassen;
- ontwikkelen nieuwe natuur;
- versterking ecologische verbindingszones;
- behouden zichtlijnen;
- behoud van karakteristieke veenontginningslinten;
- landschappelijke randvoorwaarden bij nieuwe bebouwing;
- ontwikkelen wegbepanting;
- ontwikkelen landschappelijke inpassing bestaande en nieuwe dorpsranden;
- recreatieve routes ;
- integrale waterbergingsopgave (combinatie met natuur, recreatie, wonen, landgoederen, glastuinbouw).

Kanttekeningen:

1.1 De kracht van een regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan zit in de samenwerking, afstemming en schaal van de uiteindelijke projecten. Als het Uitvoeringsprogramma LOP van een van de deelnemende gemeenten niet wordt vastgesteld, heeft dat consequenties voor de uitvoering, robuustheid en integraliteit van de projecten.

Het succes van de uitvoeringsprojecten hangt voor een belangrijk deel samen met de invulling van de functie van de regionale landschapscoördinator. Bij vergelijkbare projecten in andere regio's heeft de aanwezigheid van een landschapscoördinator een duidelijke meerwaarde gehad.

Communicatie

Zoals reeds in dit voorstel is beschreven, zijn inwoners, maatschappelijke organisaties, belanghebbenden en bestuurders nauw betrokken geweest bij de opstelling van het regionale Landschaps Ontwikkelings Plan. Er zijn informatieavonden georganiseerd, een fotowedstrijd en een excursie. Daarnaast zijn de deelrapporten die tussentijds zijn vastgesteld in het portefeuillehoudersoverleg van het Rijnstreekberaad, op de site geplaatst van Brons en Partners Landschapsarchitecten.

Na de vaststelling van het LOP zal het plan op de website van de gemeente worden geplaatst.

In het Uitvoeringsprogramma is veel aandacht besteed aan de communicatie met de inwoners omdat hun medewerking van groot belang is voor het welslagen van diverse projecten uit het Uitvoeringsprogramma.

Achterliggende stukken die ter inzage liggen:

- collegebesluit d.d. 10 november 2009, nr. 09.0013812;
- regionaal LOP Rijn- en Veenstreek, Uitvoeringsprogramma;
- uitnodiging presentatie raadsleden 14 oktober 2009 in Alphen aan den Rijn;
- kaart uitvoeringsprogramma.

Advies meningsvormende raad 26 november 2009

Het voorstel kan naar de besluitvormende raadsvergadering van 17 december 2009 als **discussiestuk**.